

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Af den betænkning, folketingets undervisningsudvalg har afgivet over venstres forslag til lov om Statens Uddannelsesstøtte, har jeg forstået, at der er et flertal bestående af de såkaldte forligspartier, der er rede til at vedtage lovforslaget i dets nuværende skikkelse.

Regeringen er, som jeg oplyste ved førstebehandlingen, imod forslaget. Vi mener, det er uovervejnet, skadeligt og i sidste instans økonomisk uklogt af følgende grunde.

Den mest markante ændring af støttesystemet i forhold til den gældende lov er lovforslagets bestemmelse om, at de nuværende statslån, der er rentefrie under uddannelsesforløbet, ophører og i stedet erstattes af rentebærende statskautionserede lån i banker og sparekasser. Dette indebærer for den uddannelsessøgende usikkerhed, større udgifter og vanskelige afbetalingsforhold, usikkerhed, fordi han eller hun ingen som helst sikkerhed har for, at pengeinstitutterne faktisk vil yde det lån, staten vil kautionere for: bank- og sparekassevirksomhed er en forretning, og såfremt de kan tjene mere på et lån til andre eller disse andre er gode kunder i forvejen, ja, så handler man først med dem, særlig i pengeknappe tider. Hvis den uddannelsessøgendes forældre er kunder i banken eller sparekassen, går det måske nemmere; dér kommer uligheden også ind. Usikkerheden varer tilmed hele låneperioden, idet pengeinstitutterne har betinget sig en klausul, hvorefter lånet kan opsiges med et halvt års varsel.

At ændringen vil medføre større udgifter, siger sig selv: 14-15 pct. i rente af et studielån betyder en fordobling i løbet af 5-6 år. Denne større udgift i forbindelse med den relativt korte afdragsperiode, pengeinstitutterne kan tilbyde — det drejer sig for bankernes vedkommende som hovedregel om højst 8 år — vil medføre umådelig tyngende afbetalingsbyrder, ofte 20.000-30.000 kr. årlig.

Det må være klart for enhver, at en meget stor del af låntagerne ikke kan klare afdrag af den størrelse, og så er det staten, der som kautionist må indfri lånet og søge at

finde en afbetalingsordning, låntagerne kan klare. Det vil sige, at staten alligevel, om end ad omveje, yder det lån, man her vil afskaffe, men på vejen er beløbet på grund af rentetilskrivningen blevet stærkt forøget, måske fordoblet.

En vedtagelse over hals og hoved af dette lovforslag, som har så åbenlyse skavanker, virker for mig så meget mere bittert, som et flertal af talerne ved første behandling erklærede sig som tilhængere af en støtteordning, der i videre omfang end den nugældende og dermed også end den i lovforslaget formulerede bygger på lån, og det er jo netop en sådan støtteordning, jeg selv har haft i tankerne.

Jeg sagde ved førstebehandlingen, at jeg arbejder med en ny støtteordning, der i væsentlig større grad end nu er baseret på statslån, men statslån af en ny type, der ikke virker afskrækkende på dem, der går ind i studiet. Det var derfor med glæde, jeg bemærkede, at det radikale venstres medlem af udvalget i betænkningen erkender, at lovforslagets form for ydelse af uddannelsesstøtte kunne være mere tilfredsstillende, og stiller sig åben over for muligheden af at forhandle om reserverne.

Jeg skal til slut gentage, at regeringen mener, det er et uovervejnet, skadeligt og i sidste instans økonomisk uklogt lovforslag, og jeg appellerer derfor atter til tingets medlemmer om at udvise sund fornuft og stemme imod lovforslaget.

Søgaard (S):

Som socialdemokratiet meddelte ved førstebehandlingen, kan vi ikke medvirke til dette lovforslags gennemførelse, på baggrund af at det jo ikke ændrer ved de mange omtålige områder, vi godt ved findes i den nugældende uddannelsesstøttelov; derfor er vi altså imod gennemførelsen af dette lovforslag.

Jeg synes også, at de flertalspartier, som nu tilsyneladende agter at gennemføre dette lovforslag, burde beklage over for de uddannelsessøgende, at man vil gennemføre en lov, som hverken er til gavn for de uddannelsessøgende eller for samfundet. Alle sagskyndige, herunder også Rådet for Statens Uddannelsesstøtte, har jo advaret imod at gennemføre denne ordning, som vi i udvalget kun har haft meget få møder til virkelig at